

3. Tapasztalható-e, hogy a visszavándorolt tótok az Amerikában magukba szívott és a 2. pontban felsorolt eszméket itthon tovább propagálnák, s ha igen, név szerint kik ezek a visszajött fő agitátorok?

4. Tapasztalható-e nyoma annak, hogy a felvidéki tót nemzetiségi akció Amerikából jött pénzen szíttatik?

5. Az Amerikából pánszláv eszmékkel telítetten visszatérő tótok megmaradnak-e itthon, vagy ismét visszatérnek-e Amerikába, s ha igen végleg-e, vagy ismét csak ideiglenesen.

Midőn jelen leiratom bizalmas jellegét e helyütt is kiemelem, tisztelettel kérem Címet, legyen szíves válaszát nekem legkésőbb f. é. december hó 3-ig okvetetlenül megadni.

Fogadja stb.

Budapest, 1902. évi november hó 11-én

Klebelsberg Kunó s. k.

B

1902 nov. 16

Péchy Abaúj-Torna megyei főispán jelentése Széll Kálmán miniszterelnöknek az Amerikából visszavándorolt szlovákok politikai magatartására vonatkozólag

ME 1902 - XXIII - 4446

Abaúj-Torna vm. és Kassa sz. k. v. főispánjától.

116. eln.

Bizalmas

Nagyméltóságú Miniszterelnök Úr!

F. évi november hó 12-én 4446. sz. a. kelt felhívására van szerencsém mély tisztelettel jelenteni, hogy a kormányzatomra bízott törvényhatóság területéről az amerikai kivándorlás a tót vidéken körülbelül 8 év óta, a magyar vidéken körülbelül 5 év óta¹ fordul elő nagyobb mérvben. Az amerikai kivándorlás az első években nem történik azon célzattal, hogy állandóan ott maradjanak — s keresetüket a visszamaradt családtagoknak küldik, mit terheik törlesztésére, ház és földek vételére használnak fel,² s három-négy év múlva legnagyobb részt visszatérnek.³ Ezek egy része előbbi életmódját és foglalkozását folytatja, egy része azonban pénzzé téve itteni vagyonát, családostól újból, végleg kivándorol.⁴

Mindinkább emelkedik azok száma, kik végleg⁵ — különösen hajadon nők — vándorolnak ki Amerikába.

E vármegye tót népessége kifogástalan hazafias érzelmű — s egyáltalán nem észlelhető, hogy az Amerikából visszajöttek politikai érzelmeiben elválkozás fordulna elő.⁶ — A pánszláv agitációnak itt mi nyoma sincs.

Fogadja mély tiszteletem nyilvánítását

Kassa, 1902. nov. 16.

Nagyméltóságodnak alázatos szolgája

Péchy s.k.
főispán

¹ Kék ceruzával aláhúzva.

² Ua.

³ Piros ceruzával aláhúzva.

⁴ Kék ceruzával aláhúzva.

⁵ Ua.

⁶ Ua.